

2025/2026. TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM (V. évfolyamra iratkozó hallgatók részére)

Tantárgy teljes neve: GYÓGYSZERÉSZI ETIKA-SZOCIOLÓGIA	
Képzés: egységes osztatlan képzés (gyógyszerész)	
Munkarend: nappali	
Tantárgy rövidített neve: Etika-Szociológia	
Tantárgy angol neve: Pharmaceutical Ethics and Sociology	
Tantárgy német neve: Pharmazeutische Ethik und Soziologie	
Tantárgy besorolása: <u>kötelező</u> /szabadon választható/kritériumkövetelmény	
Tantárgy neptun kódja: GYKMAG101E1M	
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: ÁOK Magatartástudományi Intézet	
A tantárgyfelelős neve: Dr. Kovács József (etika) Dr. Girasek Edmond (szociológia) Elérhetőség: 06/1/210-2955 kovacs.jozsef@med.semmelweis-univ.hu girasek.edmond@semmelweis.hu	Beosztás, tudományos fokozat: egyetemi tanár, PhD, DsC egyetemi docens, PhD.
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): Dr. Kovács József Dr. Csapody Tamás Dr. Péter Orsolya Dr. Dósa Ágnes Dr. Györffy Zsuzsa Dr. Boros Julianna Döbrössy Bence Dr. Susánszky Anna Dr. Girasek Edmond Dr. Bognár Virág	Beosztás, tudományos fokozat: egyetemi tanár DsC egyetemi docens PhD egyetemi adjunktus PhD egyetemi docens PhD egyetemi docens PhD egyetemi tanársegéd PhD egyetemi tanársegéd egyetemi tanársegéd PhD egyetem docens PhD egyetemi adjunktus
A tantárgy heti óraszám: 1 óra elmélet 1 óra gyakorlat	A tantárgy kreditpontja: 1 kredit
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja és feladata a képzés céljának megvalósításában: <i>Etika:</i> - Az, hogy megkönnyítse a mindennapi gyógyszerészi gyakorlat során felmerülő etikai problémák felismerését, mintegy "rányissa" a hallgatók szemét az erkölcsi problémák észrevételére. - Olyan fogalmi–logikai rendszer kimunkálása, mely segítséget nyújt a felmerülő orvosetikai - gyógyszerészetikai kérdések elemzésében, s lehetővé teszi ezen problémák hatékonyabb megoldását. - Olyan ismeretek átadása, mely segíti a gyógyszerészt abban, hogy a betegek, a kísérleti alanyok, illetve az egészségügyben dolgozók jogait megismerje, védje és tiszteletben tartsa. <i>Szociológia:</i> A gyógyszerészhallgatók megismertetése az egészség és a betegség társadalmi eloszlásának jellegzetességeivel, az egészségi állapot egyenlőtlenségeinek okaival és következményeivel, a pszichoszociális tényezők egészségügyi szerepével, az önkárosító magatartásformák, devianciák szabályszerűségeivel, a gyógyítás szociológiai jelenségeivel, a gyógyszerészet helyével és helyzetével, valamint az egészségügyi intézményrendszer társadalmi beágyazottságával és jellegzetességeivel.	

A tantárgy rövid leírása: 1-5. hét: etika oktatás (1. és 2. héten 2x45 perces előadások az egész évfolyamnak az előadás idejében, 3. és 4. héten gyakorlat minden csoportnak a gyakorlat idejében, az 5. héten 45 perc előadás az egész évfolyamnak az előadás idejében és 45 perc gyakorlat minden csoportnak a gyakorlat idejében); 6-10. hét: szociológia oktatás (6-7. héten 2x45 perces előadások, 8-9. héten 2x45 perces gyakorlatok, 10. héten 45 perc előadás és 45 perc gyakorlat)							
Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok							
Tárgyfelvétel féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra (szeminárium)	Egyéni óra	Össz. óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
9. félév	10	10	--	--	20	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszterben* Mindkét szemeszterben* (* Megfelelő aláhúzendő)	--
A kurzus oktatásának időterve**							
Elméleti órák tematikája (heti bontásban): 1. hét : A betegtájékoztatás és az orvosi–gyógyszerészi titoktartás etikai kérdései. 2. hét: A halál és a haldoklás filozófiai-etikai kérdései 3. hét: - 4. hét: - 5. hét: Igazságosság az egészségügyben. I. 6. hét: Digitális egészségügy, gyógyszerészet jövője 7. hét: Interkulturális kérdések az orvoslásban, gyógyszerészetben hét: - 8. hét: - 9. hét:							
Gyakorlati órák és tematikája: 1. hét: - 2. hét: - 3. hét: Az állatkísérletek etikai kérdései; Humánvizsgálatok etikai kérdései. 4. hét: Orvos-beteg-gyógyszerész kapcsolat. 5. hét:- Igazságosság az egészségügyben. II. Az egészségügyi makro- és mikroallokációk etikai kérdései. 6. hét: 7. hét: 8. hét: Társadalmi egyenlőtlenségek. 9. hét: Orvoshoz fordulás, betegviselkedés: a lakosság gyógyszerhasználati szokásai. 10. hét: Egészségügyi rendszerek jellegzetességei Összefoglalás, tesztre való felkészítés.							
Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tantárgyak is). A tematikák lehetséges átfedései:							
Konzultációk rendje:							
Kurzus követelményrendszere							

A kurzus felvételének előzetes követelménye(i): Gyógyszerhatástan és toxikológia III. Tudománytörténet és propedeutika
A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége: Maximum egy hiányzás (1 előadás vagy 1 gyakorlat), ennél több hiányzás esetén minden egyes hiányzást pótolni kell a gyakorlatvezetővel egyeztetett módon, bármelyik gyakorlat vezetőjénél.
Az érdemjegy kialakításának módja, a félévközi részteljesítmény-értékelések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) formája, száma, témakörei és időpontjai, értékelésbe beszámításuk módja, pótlási és javítási lehetőségek (TVSZ. 25.-28.§-ban foglaltak szerint):   • vizsgázni csak a vizsgaidőszakban lehet, egy vizsga van a tantárgyból, ahol az etika és a szociológia részéből is vizsgázni kell. • a vizsga formája (etika rész): írásbeli tesztvizsga, igaz-hamis és feleletválasztós kérdésekkel A vizsgajegy az orvosi szociológia és a gyógyszerészeti etika tantárgyak vizsgaeredményeinek (pontszámok) összege alapján kerül megállapításra, azzal a kiegészítéssel, hogy mindkét tantárgyrészből el kell érni az elégséges szintet.   A számonkérések során a mesterséges intelligencia használata nem megengedett.
A félév végi aláírás feltételei (TVSZ. 29.§-ban foglaltak szerint): A gyakorlatok látogatása, legfeljebb 2 hiányzás megengedett a gyakorlatokról.
A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje:
A félév végi számonkérés típusa: aláírás/gyakorlati jegy/<u>kollokvium</u>/szigorlat/projektfeladat*   * Megfelelő aláhúzendó   Vizsgakövetelmények (tételsor, tesztvizsga témakörei, kötelezően elvárt paraméterek, ábrák, fogalmak, számítások listája, gyakorlati készségek, ill. a vizsgaként elismert projektfeladatok témakörei, teljesítésének és értékelésének kritériumai):   Közös (etika, szociológia) kötelező írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban tehető le.   Az osztályzat kialakításának módja: a hallgatók külön-külön tesztet írnak mindkét tárgyból. 50-50 pont szerezhető etikából és szociológiából. A tárgy teljesítésének feltétele, hogy mind etikából, mind pedig szociológiából min. 50%+1 pontot érjen el a hallgató.   Az osztályzat kialakításának módja: 50-50 pont szerezhető etikából és szociológiából. Elérhető maximális pont: 100 Az értékelés kategóriái: Jeles (5): 85-100 pont Jó (4): 74-84 pont Közepes (3): 61-73 pont Elégséges (2): 51-60 pont   A számonkérés során a mesterséges intelligencia használata nem megengedett.
A félév végi számonkérés formája: <u>írásbeli</u> /szóbeli/gyakorlati feladat teljesítése/projektfeladat teljesítése/kombinált vizsga (TVSZ. 30.§ szerint)*   * Megfelelő aláhúzendó
A jegymegajánlás lehetősége és feltételei:

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listáját, pontosan kijelölve, mely részük ismerete, melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), valamint a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok:

Etika:

A kötelező irodalom (tankönyv) kétféleképpen érhető el:

1. Dr. Kovács József: A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába. E-könyv. (3. átdolgozott, bővített, szakkönyvi kiadás.) használatával. E könyvben elkülönül a vizsgaanyag és kék háttérrel az azt kiegészítő, elmélyítő, de a vizsgán nem megkövetelt szakkönyvi rész. <https://www.medicina-kiado.hu/kiadvanyaink/szak-es-tankonyvek/...-e-book/>
2. Dr. Kovács József: Orvosi etika-bioetika röviden. (3. átdolgozott, rövidített, tankönyvi kiadás. Medicina könyvkiadó, Budapest, 2024.) nyomtatott könyv segítségével. E könyv csak a vizsgaanyagot tartalmazza az e-könyvben található kiegészítők, a tudást elmélyítő információk nélkül.

Mivel a könyvekben a kijelölt vizsgaanyag az ÁOK és a FOK követelményeire vonatkozik, ezért a GYOK számára kötelező vizsgaanyag annál szűkebben van meghatározva, és a tankönyv következő fejezeteire terjed ki:

- Az orvosi etika alapelve
- Az orvosi beavatkozásba való tájékozott beleegyezés elve
- Az egészségügyi makroallokáció etikai kérdései
- A gyógyíthatatlan, rossz kórjóslatú betegek felvilágosítása
- Az eutanázia
- Az egészségügyi mikroallokáció etikai kérdései
- Az emberen végzett kutatás etikai kérdései
- A betegek jogai

Szociológia:

Dr. Gyórfy Zsuzsa – Dr. Szántó Zsuzsa: *Orvosi szociológia*. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2019
2,3,4,5,6,7,8 fejezetek.

További kötelező tananyagok:

Az előadások és gyakorlatok témái (elektronikus tananyagok), illetve a tankönyv megfelelő fejezetei.
Az előadások és gyakorlatok anyaga elérhető az egyetemi moodle rendszeren keresztül.

A felkészülés során a mesterséges intelligencia használata nem megengedett.

Több féléves tantárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, valamint az engedélyezés feltételeire vonatkozó oktatási-kutatási szervezeti álláspontja:

igen*/nem*/egyéni elbírálás alapján* (* Megfelelő aláhúzendó)

A tantárgyleírást készítette: Dr. Kovács József és Dr. Girasek Edmond

**** A tantárgy tematikáját oly módon kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye más intézményben a kreditismerési döntéshozatalt, tartalmazza a megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek, (rész)kompetenciák és attitűdök leírását, reflektálva a szak képzési és kimeneti követelményeire.**